

Izbija vsak dan razen sobot, nedelj
in praznikov.
Issued daily except Saturdays,
Sundays and Holidays.

LETO—YEAR XXVIII. Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 15, 1933, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., PETEK, 12. APRILA (APRIL 12), 1935.

Subscription \$6.00 Yearly.

STEV.—NUMBER 73

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Socialno zavarovanje končno na dnevnem redu nižje zbornice

"Newdealski" voditelji dovolili 20 ur debate o Wagner-Lewisovem zmašilu in amendmanti so lahko predlagani. Glasovanje o načrtu bo prihodnji teden.—Roosevelt upa, da njegov relifni program doseže višek v prihodnjem novembru; do 15. novembra bo tri in pol milijona brezposelnih delavcev na relifnem delu

Washington, D. C., 11. apr.—Voditelji "newdealske" večine v kongresni zbornici so se zbirali končno zedinili glede programa, s pomočjo katere bodo ukusili uzakoniti Wagner-Lewisov načrt zavarovanja brezposelnosti in starostne zavarovanja. Zaključeno je bilo, da nižja zbornica lahko odloči dvajset ur o tem načrtu in pravica amandiranja (popravki in spremembe) je ostala omejena. Debata se je začela danes, nadaljevala se bo jutri in zaključena bo enkrat prvega prihodnjega tedna, ko pride na glasovanje.

V tem procesu debatiranja in amandiranja bodo radikalne skupine poskušale vcepiti v načrt točke iz Lundeenovega in Townsendovega načrta. Predsednik Roosevelt je sicer apeliral na voditelje zborov, naj se požurijo s tem namtom, da bo zakon socialnega zavarovanja čim prej sprejet, v programu je še pet drugih važnih načrtov, ki morajo biti sprejeti v tem zasedanju.

Washington, D. C., 11. apr.—Roosevelt je včeraj na konferenci z reporterji, da upa, njegov program relifnega zavarovanja doseže višek v prihodnjem novembru. Predsednik je ugotovil, da bo 3,500,000 brezposelnih delavcev uposlenih pri delu javnih delih do 15. novembra 1935.

Federalne agencije, ki imajo področje razporeditve teh rešitvenih del, so že na delu, je rekel Roosevelt. Civilna delovna agencija maldenovcev bo povečala na 600,000 mož in njen delež v letu 1935 znaša 600 milijonov dolarjev. Vlada bo poskušala z uposlavitvijo tudi onih "belimi ovratniki", to je piramidnih delavcev. Predsednik tudi objavlja, da se bo administracija ogibala, kolikor bo mogoče, preseljevanja delavcev iz kraja v kraj; brezposelnih delavcev bodo večinoma uposleni v bližini krajev, kjer so zdaj do-

PROFITI SE DVIGNILI 64% LETA 1934

New York. — Skupni profiti 333 trgovskih in produkcijskih korporacij so se lansko leto zvišali za 64% nad profite v prejšnjem letu. Tako poročata Rockefellerjeva Nat. City Bank of New York. Profiti teh korporacij za leto 1933 znašali 640 milijonov, lansko leto pa eno milijardo 51 milijonov. Izboljšanje za delničarje torej ni tako slaba in so lahko hvaležni Rooseveltovi administraciji, ki je preživel iz krize.

Socialisti proti vojašnici

Bridgewater, Conn. — Kapitalistični interesi v državi Connecticut in predvsem tukaj so prišli na idejo, da mesto ne rabi vojske. Pri zadnjih volitvah so se zmagali socialisti. Po načrtu reakcionarnih sil in vojskovanju zgraditi državna vojska administracija. Socialisti so s podporo McLavyjeve na mesto rabe in ne marajo o vojski nič slišati. Zda se še vojska bo zmagala. Socialisti pa bodo tudi pred legi-

Domače vesti

Nov grob v Nokomis
Nokomis, Ill. — Dne 6. aprila je nagle smrti umrl Paul Obregar, star 31 let in doma iz Vač pri Litiji. Bil je član društva 209 SNPJ in tu zapuša ženo in osem otrok; dalje zapuša v Ameriki enega brata, v starem kraju pa dva in dve sestri.

Novice z zapada
Salt Lake City, Utah. — V Richmondu, Calif., je umrl Michael Koritnik, doma iz Klanca pri Komendi na Gorenjskem. Njegova bolezen je izvirala še iz svetovne vojne, v kateri je bil poškodovan s strupenim plinom in več časa je bil v vojaških bolnišnicah. Svoječasno je bil v Elyju, Minn., in pred odhodom v Californijo je bil v Wakefieldu, Mich. V Richmondu ga je imel v oskrbi rojak Frank Smrekar, R. F. D. Box 1. Pokojnik zapuša v starem kraju brata in pet sester, v Elyju, Minn. pa menda bratrance z istim imenom. Pokojnik je zapustil tudi nekaj zemlje v Californiji in če se sorodniki pravčasno ne oglasijo, prevzame zemljo država.

V bolnišnici St. Mark's v Salt Lake Cityju se nahaja Frank Bačnik, ki trpi na rudarski sušici. Doma je iz Ravne pri Blokah. Prej je bil v Minnesoti in svoječasnno je bil član SNPJ, toda vsled krize je moral pustiti držstvo. V Brooklynu, N. Y. ima sestro in nekeje v Kanadi brata. — V isti bolnišnici se nahaja John Anžekovič, ki je bil pobit v bakrenem rudniku v Binghamu, Utah.

Nesreča na cesti
Forest City, Pa. — Anton Kranjc, star 17 let, se je vozil po ulici na drkalicah in pri tem je bil zadet od avtomobila tako hudo, da je čez dva dni umrl v bolnišnici.

Nagla smrt
Cleveland. — Nagle smrti za srčno kapjo je umrl Louis Arko, po domače Gašperjev Lojze, star 58 let in doma iz Volične vasi pri Zagradu. V Ameriki je bil 24 let in tu zapuša ženo, dva sinova, dve hčeri, mater, dva brata in tri sestre.

Operacije
Latrobe, Pa. — Mary Skodo se je morala že drugič podvreči težki operaciji, katero je srečno prestala in zdaj se zdravi doma.
Morgan, Pa. — Frances Sifrar (Prečeva Franca), članica društva 6 SNPJ, je morala iti v bolnišnico St. Francis v Pittsburghu.

Nov grob v Kansasu
Pittsburg, Kans. — Tu je umrl Andrej Setina, star okrog 60 let in doma iz Zbilj pri Smečniku. Bil je dolgo bolan na raku. Tu zapuša tri nečake.

Nov grob v New Yorku
Buffalo, N. Y. — Tu je umrla Manica Pogačnik, stara 28 let. To je že tretja Slovenka, ki je umrla v tej naselbini v zadnjih treh tednih.

Nova lokomotiva, ki je prišla te dni v promet v sovjetski Rusiji.

RESNICA O "SVOBODI" DOLAR-SKEGA TISKA

St. Louis. — "Lastniki dnevnega časopisa so v svojem biznisu za profit", komentira Railroad Telegrapher, glasilo unijske, o kapitalistični "svobodi tiska". Zanimivo je opazovati njih grmenje o "svobodi tiska", ki je takoj ogrožena kakor hitro se kaj zgodi, kar bi jih prisililo, naj bi svoje delavce smatrali za ljudi in jim plačevali dostojna plačila. Tedaj je "svoboda tiska" takoj v nevarnosti.

"Kadarkoli se zgodi, da bi resnica ali pa prinašanje resničnih poročil ogrožalo dolar, tedaj bo list, ki izhaja radi dolarja in služi dolarju, lagal ali pa potlačil resnične novice. Taki časniki se prav toliko upajo zanesti oglaševalcem kakor na primer delavec bosu. Ker izhajajo radi profitov, so navadno prav tako sovražni delavskim unijam in kolektivnemu pogajanju kakor druge korporacije."

BARONI KAVČU. KA POZVANI V WASHINGTON

Washington, D. C. — Delavska tajnica Frances Perkins je v sredo povabila predstavnike treh družb v Akronu, O., za kavčukarske izdelke, naj pridejo na konferenco v Washington. Kaj ima Perkinsova na dnevnem redu za barone kavčuka, ni bilo ob času te vesti še znano. Gre pa za preprečenje stavke pri omenjenih treh družbah v Akronu.

"Klienti" se ne bodo zredili

Montezuma, Ind. — Če bi v tej državi tudi za svinje tako dobro skrbeli kot skrbe za brezposelne, bi najbrž ne bilo nobenih klobas, sigurno pa ne zabelne. Ampak brezposelnih niso svinje... Unija brezposelnih je odkrila, da v nekaterih krajih države dobe brezposelnih samo 40 ali 50 centov na teden podpore od relifnih oblasti. — Roosevelt je menda meril svojo "sekuritno" plačo \$50 na mesec po relifnem kraju te države.

Sovjeti odredili letalsko dolžnost za komsomolce

Moskva, 11. apr. — Sovjetska vlada je včeraj zaključila, da se mora vseh pet milijonov komsomolcev (mladinska komunistična organizacija) podvreči letalski dolžnosti. Vsi komsomolci in komsomolke se morajo vaditi v pilotiranju letal in parašutnem skakanju iz aeroplanov. Dečki in deklice v komsomolski organizaciji so stari od 16. do 24. leta.

Grški rebelni general pobegnil

Atene, 11. apr. — General Vlahos, ki je bil zapleten v grški vstajo zadnji mesec, je včeraj ušel iz zapore in odplul z motornim čolnom na italijanske Dodekaneške otoke.

AVTNI DELAVSKI ODBOR V NOVIM ESKAPADAH

Stavka pri Hupmobile Co.; unijaska kampanja pri Fordu

ODBOR KAPITULIRAL

Detroit. — (FP) — V avtni industriji ni vse tako rajsko lepo kakor radi zatrjujejo baroni ali pa njih lakaji, ki se še ni dolgo tega čestitali sami sebi ni "porazu" delavskega unionizma v avtnih tovarnah. Po tovarniških volitvah so v javnosti trdili, da je Ameriška delavska federacija popolnoma bankrotirala in da je kljub vsem kampanjam ohranila le senco v tej industriji. Situacija je tako dobro izgledala za barone, da je njih "delavski" odbor že pričel sanjati o novi, po vladi protežirani in sankcionirani uniji, ki naj bi bila prva oficialna instalacija fašizma. Pa je odbor z magnati vred kmalu sprevlel, da se je v računskih zmotli. Spoznal je, da je avtna unija močnejša kakor je pa razvidno na površju in da je izid tovarniških volitev goljufiv.

Prvotno idejo za organiziranje "vladne" unije je iz tega ali drugega razloga opustil. Sedaj je prišel na dan z nič manj zlahkno idejo, ki naj postane meso in kri v projektirani "legislaturi za kolektivno pogajanje". Kakšna bo ta "legislatura", še ni prav točno znano. V načrtu mora vsekakor biti modelirana po "postavodajah", če je soditi po govoru R. L. Byrda, "delavskega" zastopnika v odboru, ko je govoril pred 3000 avtnimi delavci.

Byrd, ki je bil pozdravljen s sovražnimi klici, je unionistom svetoval, naj grade svoje organizacije "izven tovarn" (kompanije grade svoje v tovarnah), niti naj ne skušajo z okupacijo "tribunalov za kolektivno pogajanje". Ti tribunali so "bolj podobni legislaturam, kjer se sestajajo zastopniki raznih unij."

In menda bo res tako. Sestajali se bodo lahko, toda ne bodo imeli nobene legislativne pravice in še manj moči sklepati o stavi. Te "legislature" bodo v najboljšem slučaju podobne biblijskemu Babilonskemu stolpu; sigurno bodo pa pri "kolektivni" mizi mešali karte le zastopniki korporacij. Stara igra v novi pozi.

Pri Hupmobile družbi je te dni zastavkalo nad 900 produkcijskih delavcev, ker je predsednik družbe odklonil pogajanje z avtno unijo in je poleg tega še odločil voditelje odbora, ki je prišel do njega. Njih glavna zahteva je odprava novega bonusnega sistema, reduciranje priganjstva, odmor za delavke in izboljšanje drugih pogojev. Zahtevajo tudi znižanje delovnika na 30 ur v tednu brez znižanja plač.

To je prva stavka v tej sezoni, ki se zna sporadično razširiti na druge tovarne. Kakega večjega stavkovnega vala v tej sezoni najbrž ni pričakovati, ker za to je že prepozno. S to stavko skuša kooperirati tudi Mechanics Educational Society, neodvisna unija, kateri na organizator ADF Dillon ni hotel dati enega mandata v stavkovnem odboru.

Pri Fordu je pa v teku organizatorična kampanja, ki je dobila nov zamah na posebni konferenci, na kateri je bilo zastopanih 68 organizacij s 111 delegati. Kampanjo vodi federalna avtna unija št. 19,374. Radi izbornega špijonažnega sistema se kampanja vrši pod zemljo. Iz istega razloga so tudi člani poznani le s številkami in ne po imenih. Fordovega špijonažnega sistema ne prekaša niti vohunstvo v jeklarski industriji. Je najpopolnejši na svetu. Kljub temu pa avtna unija raste v njegovih tovarnah. Na tej konferenci je predsed-

LA GUARDIEVA ADMINISTRACIJA PROTI STAVKARJEM

New York. — LaGuardieva "liberalna" administracija na splošno ne postopa nič drugače napram delavcem, ki se skušajo organizirati ali so na stavki, kakor povprečna starogardistična občinska vlada. To je zopet pokazala v tekoči stavki 2000 elektrikov na mestni progri podzemne železnice, ki jo ima v nagemu privatna družba.

Stavka je za izvojevanje unijske lestvice pri tem javnem delu. Administracija bi lahko prisilila kontraktorja za instaliranje električnih signalov, da bi plačeval "običajne" plače. A ji ni do tega. In ko so stavkarji te dni prišli v velikem številu pred mestno hišo, kjer so demonstrirali za svoje zahteve, so naleteli le na gluha ušesa.

Predsednik zbornice Deutch, ki je nadomestoval župana LaGuardijo, je stavkarjem rekel, kako to, da bi ne mogli živeti ob \$16 ali \$18 plači na teden. In ker so hoteli izvedeti za njegovo stališče o plačah pri javnih delih, je nekega predrežnja, ki mu je stavilo to vprašanje, dal vreči iz zbornice, nakar so ga ostali unionisti pričeli zmerjati s — skebom. Deutch je končal "razpravo" z zaključkom seje.

Kontraktorske družbe plačujejo manj ko polovico unijske lestvice, čeprav so dobile delo po ponudbi, ki je bila nad dva milijona višja kot pa nekega "domačega" unijskega kontraktorja.

V stavki pri National Biscuit kompaniji je pa policija proglašila nekakšen preki sod za več blokov veliko okrožje okrog tovarne. Nikdo ne sme v bližino tovarne, kadar se peljejo skebi na delo in z dela. Takrat so vse okoliške ulice zaprte, čeprav so mestne. Kljub temu pa stavkarji upajo na zmago.

21 trupel nemških vojakov našli v Franciji

Pariz, 11. apr. — V gozdu blizu Chaulnesa ob reki Somme so lovec včeraj našel na strelski jarek iz svetovne vojne. V jarku je bilo 21 trupel nemških vojakov. Eden okostenjak je še stiskal puško v rokah in na lobanji je bila železna čelada. Kasneje je bilo dognano, da so bili Nemci v tem jarku na živem zasuti med silnim bombardiranjem v jeseni 1917.

Tri velesile na sestanku v Italiji

Angleži, Francozi in Italijani konferirajo

Stresa, Italija, 11. apr. — V tem starodavnem mestu, ki leži ob slikovitem jezeru Maggiore, se je danes začela konferenca državnikov Anglije, Francije in Italije z namenom, da postavijo nekaj program enotne akcije proti naciji Nemčiji, ki je pred nekaj tedni vrzla v koš versajsko pogodbo in naznanila splošno vojaško dolžnost. Anglijo zastopata premier MacDonald in zunanji minister John Simon, Francijo premier Flandin in zunanji minister Laval, Italijo pa Mussolini. Konferenca bo najbrž trajala tri dni. Prihodnji teden pa začne z zasedanjem svet Lige narodov v Zenevi.

nik unije William McKie nazval Forda za "morikem", ker se je nedavno zastrupil s cianidom 25-letni Louis Sherry. Umri je med premorom, ko je jedel lunch. McKie je rekel, da se je s tem strupom zastrupilo že več delavcev povsem po krivdi družbe. O Fordovih plačah je pa dejal, da so na splošno še nižje kakor v drugih avtnih tovarnah. Pri Fordu velika večina delavcev zasluži od pet do šest dolarjev na dan, kar je od 10 do 50% manj ko v drugih tovarnah.

OKREVANJE SE NIKAKOR NE MORE DVIGNITI

Trgovinski barometer je padel več stopinj od novega leta

NIZKE PLAČE, MAJHNA KUPCIJA

New York. — (FP) — Kljub temu, da je gospa Okrevanje, znana soproga iz divjega zakona "Newdealovcev", že lahko shodila po dveletnem zdravljenju po najboljših padarjih in deželi, je še vedno paralizirana od mrtvouda. In tudi ne izgleda, da ji bodo znana zdravila glavnega padarja Roosevelta kaj pomagala.

Vsa poročila izvedencev, ki skrbno pazijo na staro mater Depresijo in njeno pohabljenno hčer O. ter skrbno beležijo vse utripe in dihanje — vsa njih opazovanja in poročila so jako pesimistična. Najbolj optimistični zaključki se glase, da ni nobene spremembe, namreč ne na bolje.

In menda je res ni, ne po božiču. Za božične praznike je bila trgovina res še precej živahna. Trgovci in prekupčevalci so si meli roke od samega zadovoljstva in si pripovedovali, da so stopili na prag nove dobe. Hudimani je pa bil, da je tisti mehurček počel kaj hitro in trgovina se je zopet sesedla na tla.

To je namreč razvidno iz najnovejšega poročila zveznega trgovinskega departmenta za prvi del tekočega leta. Reakcija po decembrskem izboljšanju je prišla takoj v januarju, ko je indeks trgovinskega prometa zdrknil na 72, kar je le tri točke nad barometrom v januarju 1933 in šest pointov pod kupeljo v januarju 1932, ko je bilo vsaj navidezno doseženo dno krize.

Podeželska trgovina, katere dober del imata v zakupu družbi Sears, Roebuck & Co. in Montgomery Ward, je padla za 7% več kakor običajno v januarju. Padec je bil precej več ko običajno v tisti dobi. Promet obeh imenovanih družb je v januarju padel za polovico.

Vsa trgovina na drobno je lansko leto znašala 28 milijard 548 milijonov, kar je približno tri milijarde in pol več ko leto prej. Pri tem je pa treba jemati v obzir zvišanje cen in porastek prebivalstva. Končni račun ne izkazuje nobenega izboljšanja. To priznava celo trgovinski department, ki pravi, da je to "še skromno zvišanje, upoštevajoč zvišanje cen nad cenami prejšnjega leta."

In prvi meseci tega leta tudi ne daje upanje na izboljšanje. Železniški promet, ki je v bližinskih krogih smatran za najboljši barometer trgovine na debelo, se ni nič izboljšal nad prometom v isti dobi lanskega leta.

Vse skupaj pokazuje, da se je trgovina na drobno znižala. In radi nizkih plač ter nakupnega davka, katerega plačajo 18% delavci, ki zaslužijo manj ko tisoč dolarjev na leto, tudi ne more biti drugače. Trgovina se bo pa še bolj poslabšala, kar pomeni tudi manj dela v tovarnah in industrijah sploh, če se razmerje med plačami in cenami ne zaobrnejo. O kakšnem zvišanju plač ni namreč nobenega sluha, cene pa vedno bolj rastejo.

Železničarji in vladni uslužbenci so s 1. aprilom sicer dobili povišanje za pet odstotkov, oziroma vzpostavitev starih plač, ampak to je tudi vse. Na drugi strani je bil pa znižan zaslužek nad 400,000 tektilnim (Dalje na 3. strani.)

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Domovina, ti si kakor zdrav...
 Pred nekaj dnevi se je odpravil v Jugoslavijo domovinski izseljenec, ki je delal leta v Franciji kot drvar. Imel je izgubil službo, moral je imeti toliko denarja, da se je z brzim vlakom pripeljal do obmejne postaje Rakek. Tam je stopil na jugoslovansko tla, pa ni mogel dalje. Na njem ni imel nobenega, moč je izstopiti in se zateči v polje. Kaj sedaj? Bilo je to na prvi pomladanski dan, marca. Zunaj je sijalo solnce, na sedmi brez beliča jugoslovanskega je bil kakor doma. Vse je bilo tako domače, da se je vrnil v domovino. Dalje ne more, se ga je samomorilna misel, da se je zgodila nesreča, moč je postajati detektiv, ter je naglo prezeval vrv spravil samomorilca k zavezi. Dogodilo se je zvedelo po nekem in nabrali so nekaj delcev, da se je lahko odpeljal iz tujine do Ljubljane. Res, do njega je kakor zdravje.

Uboj na severni Ameriki. — V nedeljo 24. marca zjutraj se je zgodila huda nesreča posestnikovemu sinu Dolfetu Avsecu na Stritu pri Skocijanu. Z nekimi fantom sta na vse zgodaj odšla proti štritskemu jezeru ter s puško čakala na divjačino. Kmalu se približal iz gozda zajec, Avsec je pomeril ter ustrelil. Zadel je slabo, zajec se je šepajoč pognal v gozd, Avsec pa za njim z nabito puško. Ko je dohitel zajca, je zgrabil puško za cev ter mahnil po zajcu. Ti isti hip je počilo in fant je zakričal. Naboj iz druge cevi mu je namreč ves planil v prsi, kjer so mu šibe napravile veliko rano. Fant je kričal pohitel še nekaj korakov, nato pa padel in tužil od bolečin. Tovariš je priskočil k njemu, a je videl, da sam ne more ničesar, zato je s kričanjem sklical ljudi, ki so brž našli Avseca na voz ter odpeljali domov, kjer pa je kmalu nato, ob 6. zjutraj umrl. Pokojni Avsec je bil star komaj 19 let ter edina opora materi, ki je ostala pred nekaj leti vdova. Mati je bila prav takrat v cerkvi. Pohiteli so ji tja obzirno povedati, da je sin zadel kap. Ko se je vrnila domov, je našla sina že mrtvega, žrtev lastne puške, s katero je nespretno ravnal.

Otrok utonil. — Na ljubljanskem barju, ob Ižanski cesti je zadel družino posestnika Ivana Petkovška huda nesreča. Njegovo triletni sinček Marjan se je sam igral na domačem dvorišču. Prišel je do jame, kjer imajo vodje za zalivanje vrta. Čeprav je jama ograjena, je ograjo preplezal ter padel v vodo. Nesrečo so opazili domači čez četrto ure, brž so potegnili Marjana iz vode in poklicali zdravnika. Trudil se je, da bi z umetnim dihanjem spravil otroka k zavesti, a je bil ves napor zaman.

Duhovnik Janez Kalan — 7 mesecev zapora. — Nekdanji voditelj slovenskega protialkoholnega gibanja, duhovni svetnik Janez Kalan je stal 26. marca drugič pred sodniki, obtožen po zakonu o zaščiti države. Prva razprava je bila prekinjena in preložena, ker je sodišče sklenilo poklicati psihiatra, da preiščejo obtoženčovo duševno stanje. Zda se je razprava nadaljevala, obtožen je protidržavnega delovanja, ker je izdal v Gradcu brošuro "Dosti je!", v kateri slika razmere v Jugoslaviji tako, da je bila brošura prepovedana in da so hoteli obtožiti Kalana, ki je bil podpisan kot avtor in izdajatelj brošure. Toda Kalan je bil takrat v inozemstvu. Jeseni 1932 je namreč Kalan zapustil Slovenijo ter je odšel v Berlin, od tam pa v Gradec v Avstrijo. Kmalu po njegovem odhodu iz domovine je izšla v Gradcu brošura "Dosti je!" in na njej lepo natisnjeno, da je to brošuro napisal in izdal Janez Kalan. Izšla je v 10,000 izvodih, vsekaror visoko število in očitno namenjeno, da se v množici razširi med Slovence. Seveda je bilo treba brošuro tihotapiti čez mejo, pa tudi Kalan sam jo je pošiljal na razne naslove v Sloveniji. Po kraljevi smrti se je Kalan vrnil v domovino in bilo mu je baže obljubljeno, da se mu ne bo nič zgodilo. Toda že na meji v Mariboru je bil aretiran. Nato so ga odvedli v Beograd, od tam so ga poslali v Ljubljano in tu je čakal in niso vedeli, kaj naj počno z njim. Nazadnje so ga le obtožili. Zda je drugi razpravi sta psihiatra izjavila, da je Kalan polno odgovoren za svoje dejanje in zaradi tega je sodišče obsodilo Kalana na 7 mesecev strogega zapora. Z njim vred je bil obtožen upokojeni kraplan Komljanec Anton od Sv. Križa pri Moravčah, ki je namreč širil omenjeno brošuro. Ta je bil obsojen na tri mesece strogega zapora.

Legislaturi priporočajo, naj 'katedrali znanosti' ustavi podporo

Pittsburgh, Pa. (FP) — Bivši profesorji Mellonove pittsburske univerze, ki so izgubili službe valed svojih "prevrtnih" idej, so se dni imeli to zadoščeno, da so odseku državne zbornice lahko povedali, zakaj prav za prav so bili odpuščeni in kdo dikтира tej instituciji "višje" izobrazbe.

Dr. Beutel, ki kot predsednik Ameriške odvetniške zbornice ne more biti posebno nevaren "prevrtni", je rekel, da je bil njegov tečaj o vladni regulaciji biznesa nenadoma odpravljen, ker se ni dopadel direktorjem Mellonove univerze. Odseku je sugestiviral, naj legislaturi priporoča odpravo letne subvencije v znesku \$1,100,000, dokler ta šola ne reorganizira svojega direktorja in se iznebi dominacije Mellonove družine in jeklarskega trasta.

Dr. Colston Warner je Amhersta je pripovedoval o sitnostih, katere je imel s predsednikom pittsburske univerze Bowmanom, ker se je leta 1929 zanimal za rudarsko stavko in razkrinjal brutalnosti privatne policije v domeni Mellonove Pittsburgh Coal Co. Bowman mu je takrat rekel, da kritiziranje biznesa "ogroža univerzo". Warner je naslednje leto iz protesta resigniral.

Profesorja Woltman in Nunn sta bila tudi tistikrat na rešetki kakor Warner in radi sličnih vzrokov — radi članka v American Mercury o rudarski situaciji. Oba sta bila poklicana pred tedanjega gubernerja Fisherja. In ker je Woltman potem povedal reporterjem o "avdienci" s Fisherjem, je takoj dobil ukaz, naj se "nemudoma pobere s kampusa in nikdar več ne prikaže na njem". S profesorjem Nunnom se je slično zgodilo.

Najnovejši profesor, ki je bil odslovljen iz Mellonove "katedrale znanosti" (dolarske), je Ralph E. Turner, ker se je pridružil unionistom v Pennsylvania Security ligi in bil aktiven v interesu socialne in delavske zakonodaje. On pride na vrsto, ko zbornični odsek obnovi zaslišanje.

Gre predvsem radi državne subvencije tej najbolj notorični velebižniški univerzi. Nasprotniki ki zahtevajo, da država ustavi podporo in naj "katedralo znanosti" financirata Mellon in jeklarski trust, katerima služi v prvi vrsti.

Okvirje korupcije v reliefni upravi

Harrisburg, Pa. — Kakor v nekaterih drugih državah, tako je bila tudi v Pennsilvaniji odkrita korupcija v upravi državnega reliefa. Posebna komisija, ki je vodila preiskavo, je ugotovila, da veliko število ljudi prejema podporo, dasi je ne potrebuje, na drugi strani pa je ne dobivajo reveži, ki nimajo vpliva pri politikih.

Preiskava je dalje dognala, da gre skoro ena tretjina izdatkov iz reliefnega fonda za plače uradnikom.

Stavka gradbenih delavcev

New York. — Nad dva tisoč stavbnih delavcev se je pridružilo stavki električarjev, ki so bili uposleni pri gradnji podzemne železnice. Stavka je izbruhnila, ker so kontraktorji importirali nekaj neujijskih delavcev iz drugih krajev. Nevarnost je, da se bo stavka razširila na druge projekte, ki jih delno financira uprava PWA. Organizirani gradbeniki so naslovili kontraktorjem pismo, v katerem zahtevajo takojšnjo odsvolitev neujijskih delavcev.

Podjetnik se premislil

San Francisco. — Neki tovarnar se je premislil in sprejel nazaj štiri odslovljene delavce, ko je oblačilna unija International Ladies Garment Workers zagrozila s stavko.

Dunajski socialisti pred sodiščem

"Velezdaje" je obtoženih 21; veliko zanimanje za proces

Dunaj. — Avstrija ima zdaj nič manj famozen "izdajalski" proces kakor je bil "požigalski" proces tretjega rajha kmalu po nastopu Hitlerja. V tem "izdajalskem" procesu je prizadetih 21 članov socialistične obrambne organizacije Schutzbunda, ki so bili aretirani nekako dva tedna pred izbruhom zadnje civilne vojne in bili so ves čas v "preiskovalnem" zaporu.

Ta grupa socialistov je klerofašistični vladni delo delala preglavico — in ji bo še. Nad eno leto se je mučila z vprašanjem, kakšno obtožnico naj naperi proti njim. Vrag je bil, ker so bili aretirani pred klerofašističnim pučem in torej obtožnica ne more bazirati na soudeležbi v civilni vojni. Izpustiti jih vlada tudi ni hotela. Sklenila je torej, da jih obtoži "velezdaje" in postavi pred posebno sodišče, kar se je zgodilo zadnji težen.

Med obtoženci je tudi major Alexander Eifler, kateremu je klerofašistična vlada lansko leto ponudila svobodo, če izda svoje sodrege in pove, kje so poraženi socialisti spravili orožje — fašisti jim namreč niso vsega zasegli. Eifler je to odklonil. Aretirani so bili, ker jih je izdal neki policijski špijon.

Obtožnica jim očita, da so se leta 1932-33 oboroževali. Tega

Eksprofesorji Mellonove univerze govorili

Burton K. Wheeler, zvezni senator iz Montane.

obtoženci ne zanikajo, pravijo pa, da so se oboroževali za obrambo republike in delavskih organizacij pred fašističnim nasiljem. Major Eifler, ki je bil postavljen prvi na svedoški stol, je rekel, da se brambovci niso prej pričeli oboroževati, dokler niso heimwehrovi "pričeli moriti delavcev". Nad to protibodolžitvijo se je klerofašistični sodnik hudo razljutil, češ, ta predznost!

Eifler je zanikal in pobijal državno "evidenco", da so socialisti imeli načrt za vzpostavitev delavske diktature. Imeli pa so v načrtu generalno stavko za obrambo republike in tudi protektiranje mestne hiše z orožjem pred fašističnim pučem. To je bila vsa njih "zarota" in "velezdaja".

Ko ga je sodnik vprašal, če se zaveda velike odgovornosti, ki je zapadena v takem programu, je Eifler, ki se je spreobrnil iz monarhista v socialistu, odgovoril: "Bilo je potrebno in tudi pravilno, da se postavimo proti sovražnikom republike z orožjem v roki".

Glavni zagovornik obtožencev je dr. Pressburger, kateremu pomagajo najboljši odvetniški talenti Evrope. On je takoj prvi dan naznanil, da bo zahteval pravico, da pokliče kot obrambno pričjo bivšega dunajskega župana dr. Karla Seitzja, ki je bil šele nedavno izpuščen iz ječe, toda je še vedno pod strogim policijskim nadzorom.

Oči vsega avstrijskega delavstva so obrnjene na ta "velezdajski" proces, za katerega vlada tudi v tujini veliko zanimanja. Klerofašistična vlada je zadnje čase prejela številne proteste proti svoji barbarski "justici".

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois

2657-59 Lawndale Ave., Chicago, Ill. Tel. Rockwell 4904

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODESEK:

VINCENT CAINKAR, predsednik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FRED A. VIDER, gl. tajnik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 LAWRENCE GRADISHEK, tajbol.odd. 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 JOHN VOGRICH, gl. blagajnik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FILIP GODINA, upravitelj glasila... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 JOHN MOLEK, urednik glasila... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:

FRANK SOMRAK, prvi podpredsednik... 996 E. 74th St., Cleveland, O.
 JOHN E. LOKAR JR., drugi podpredsednik... 1198 E. 170th St., Cleveland, O.

GOSPODARSKI ODESEK:

MATH PETROVICH, predsednik... 595 E. 140th St., Cleveland, O.
 ANTHONY CVETKOVICH... 983 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.
 JOHN OLIP... 149 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.

POROTNI ODESEK:

JOHN GORŠEK, predsednik... 414 W. Hay St., Springfield, Ill.
 ANTON ŠULAR... Box 27, Arma, Kans.
 JOHN TRČELJ... Box 257, Strabane, Pa.
 FRANK PODBOJ... Box 61, Parkhill, Pa.
 FRANK BARBICH... 16010 Parkgrove Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODESEK:

FRANK ZAITZ, predsednik... 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
 FRED MALGAL... 26 Central Park, Peru, Ill.
 JACOB AMBROZICH... 418 Pierce St., Eveleth, Minn.

POREKIL — Korrespondenca s glavnimi odborniki, ki delajo v gl. uradu, se vrši takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika, naj se nanašajo na predsedništvo. VSE DENARNE pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in ljudske zbirke, naj se pošiljajo na gl. tajništvo. Vse zadeve, ki se tičejo gl. odbora, naj se pošiljajo na bol. tajništvo. Vse zadeve v zvezi s blagajničnim poslom, naj se pošiljajo na blagajništvo. VSE PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj se pošiljajo Franku Kajnu, predsedniku nadzornega odbora. VSE PRIZIVI na gl. porotni odesk se naj pošiljajo na John Gorška, predsednika porotnega odbora. VSE DOPISNE in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, narodna in spletna vna, kar je v zvezi s glasilom, naj se pošiljajo na "PROSVETA", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. **NOTE:** Korrespondence with the Supreme Office should be addressed as follows: Communications for the supreme president should be addressed to him. All communications of money and business concerning lodges and members other than club benefits should be addressed to secretary's office. Matters of sick benefits should be addressed to the assistant secretary. Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him. Complaints concerning the work of the executive board should be addressed to Frank Kajin, chairman of the Board of Supervisors. Charge, complaints and appeals should be addressed to John Gorick, chairman, Judicial Committee.

Okrevanje se nikakor ne morejo dvigniti

(Nadaljevanje s 1. strani.)

delavcem za 25% radi omejitve produkcije.

Položaj se mogoče zna trenutno nekoliko izboljšati, ko bo vlada pričela metati v tok nad štiri milijarde, katere je kongres pravkar določil za javna dela. Ampak je vprašanje, koliko bodo brezposelni od tega v resnici imeli koristi. Če se njih materialni položaj ne bo izboljšal nad sedanjim reliefnim položajem, o čemer pa ni upanja, tedaj se tudi splošna situacija ne bo radi teh milijard spremeniila. Največ bo ta "relif" pomagal profiterjem in pa dominantni politični stranki — demokratu, katerih se bo sigurno prišlo direktno in indirektno stotine milijonov dolarjev.

All ste naročeni na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

DETE S TREMI NOGAMI

V mestu Sebešu na Ruskem je prišla na svet deklica s tremi nogami. Dve sta popolnoma normalni, ena slabotnejša, pa ji je zrasla iz konca hrbtenice. Deset dni po porodu je neki kirurg to nogo amputiral s polnim uspehom. Otrok je že skoraj zdrav.

Humor

Pepe je sunil peku iz predala pet kovačev.

Zda stoji pred sodnikom.

"All molite, da boste od tatvin obogateli?" ga vprašuje sodnik.

"Tisto ne — malo pa le pomaga."

On: "Zda res ne razumem, zakaj se možki ženimo. Mar bi si kupil vsak svojo papigo, ki stane le pet dolarjev."

Ona: "Moški ste res srečni. O sel stane vsaj petkrat toliko!"

Pomladna razprodaja!

Eureka - Federal - Premier vakuum čistilci

samo 1.00 naplačila

LAHKI OBROKI

IZBERITE si sami; vsi so poznani v celi državi. Velike in male velikosti. Direktno vsesavanje in od motorja gnani s krtačami. Vse različne cene. Kar potrebujete, po ceni, ki jo lahko zmorete.

Oglejte si jih razstavljene v svoji bližnji EDISON PRODAJALNI. Izberite si tistega, ki vam najbolj ugaja. Lahko delo z njimi; poberejo vso nesnago, lase in niti. Poskusite

To the prices stated in our advertisements, and marked on our machines. All machines are 7% in tax to be added on receipt of additional tax stamps. Ask about the easy payment plan. A small down payment, balance monthly on your Edison Service Bill. To cover interest and other cost, a sum what makes price to charged for appliances sold on deferred payment.

COMMONWEALTH EDISON Electric Shops

Downtown — 72 W. Adams St. — 152 So. Dearborn St.
 Telephone RANdolph 1200 — Local 66

4502 Broadway 4211 W. Madison St. 817 W. 63rd St.
 3618 Milwaukee Ave. 4814 So. Ashland Ave. 2958 E. 74th St.
 4833 Irving Park Blvd. 3460 So. State St. 11115 S. Michigan Ave.

FEDERAL COUPONS GIVEN

Brezplačna preiskušnja doma

Kateri izdelek si izberete

Telefon RANdolph 1200 Local 66

Rudarska družina, ki se je morala izseliti tovorni vagon, ko je reka Tug v Kentuckyju prešla bregove in razdejala rudarjevo stanovanje.

Maksim Gorki: MATI

SOCIALEN ROMAN

— Ne, vaški učitelj sem bil... Moj oče je bil ravnatelj tovarne v Vjatki, a jaz sem šel za učitelja. Na deželi sem začel kmetov razdajati knjžice, in zato so me posadili v ječo. Po prestani kazni sem bil pomočnik v knjžigrnčnici, in ker sem bil nepreviden, so me zopet vtaknili v ječo, potem pa so me izgnali v arhangeljsko gubernijo... Tam sem imel sitnosti z guvernerjem, pa so me poslali v vasico ob Belem morju, kjer sem preživel pet let.

— In kako vam je ime?
— Sofja!
Mati jo je ostro pogledala. Nekaj živahnega je bilo v tej ženski...
Hitro je srebala kavo in dejala uverjeno: — Glavno je, da ne bodo predolgo v ječi, da pridejo kmalu pred sodišče. Če ga enkrat odpošljejo v pregnanstvo, že pomagamo Pavlu Mihajloviču, da ubeži... tukaj je neobhoden. Iskala je z očmi, kam bi vrgla konec cigarete, in ga vtaknila v prst cvetličnega lonca.

Njegove besede so zvenele v svetli, solnčni izbi mirno in enakomerno.
Mati je slišala že mnogo takih zgodb in nikoli ni razumela — zakaj jih pripovedujejo ljudje tako mirno. Zakaj nič ne očitajo, kakor da bi vse bilo neizogibno.
— Sestra moja pride danes! — ji je sporočil.

— Oprostite! — je dejala Sofja. — Tudi Nikolaj mi zmerom pripoveduje to... — Vzela je konec cigarete iz lonca in ga vrgla skozi okno.
Mati je bila v zadregi in je rekla:
— Opuščajte mi! Kar tako sem rekla, ne da bi pomislila. Ali naj jaz vas poučujem...
— Zakaj ne, če sem zanikrna? — se je odzvala Sofja in zmajala z rameni. — Ampak zakaj samo eno čašo? Ali ne pijete kave?

— Vdova. Njen mož je bil izgnan v Sibirijo, odondot je ubežal, a spotoma se je tako močno prehladil, da je pred dvema letoma umrl za mejo...
— Ali je mlajša od vas?
— Šest let starejša... Dolžan sem ji velike hvaležnosti... Poslušajte jo, kako igra! To je njen pianino... tu je sploh vse polno njenih reči — moje so le knjige...

Prijela je mater za rame, in gledaje jo v oči, jo je začudeno vprašala:
— Zakaj se ženirate?
Mati se je nasmehnila:
— Šele včeraj sem prišla, pa se obnašam kakor doma in kakor da vas že davno poznam... Nič se ne bojim, govorim, kar mi pride na jezik... in prihajam z različnimi opazkami.

— Tako je prav! — je vzkljnila Sofja.
— Vzdavi se mi vrti... kakor da bi sama sebe več ne poznala... — je tiho nadaljevala mati. — Časih sem hodila okolo človeka kakor mačka okrog vrele kaše, preden sem tju govorila od duše... a sedaj mi je duša zmerom odprta in tako govorim, kakor si prej nisem drznila niti misliti!

Sofja si je znova zapalila cigareto in molče in ljubeznivo opazovala materino obličje s svojimi sivimi očmi.
— Pravite, da mu pomagate na begu... Ali kako naj živi kot begun?
— To je mala stvar! — je odgovorila Sofja in si nalila novo čašo kave. — Živel bo kakor sto drugih begunov... Ravno kar sem srečala enega in ga spremlja... izbornega človeka... delavca z juga... za pet let je bil poslan, a je preživel v pregnanstvu vsega vkup tri mesece in pol... Zato sem tudi tako napravljena. Menite, da se zmerom tako obličam? Trpeti ne morem parade in razkošja... Človek se mora oblačiti preprosto, lepo, a preprosto.

Okolo polдне se je pojavila visoka in vitka dama, v črni obleki. Ko je mati odprla dur, je spustila na tla majhno, rumeno torbo, urno segla Vlasovki v roko in vprašala:
— Vi ste mama Pavla Mihajloviča, kajne?
— Da! — je odgovorila mati v zadregi vsled njenega bogatega obličja.

— Ne, prvi maj me je izpremenil. Neprijetno mi je, kakor da bi hodila hkrati po dveh potih... zdaj se mi zdi, kakor da bi zašla v meglo... N. pr. vi... gospa... pa se pečate z istim delom... Pašo poznate — in ga cenite, hvala vam...
— Za to gre hvala vam! — se je zasmejala Sofja.

— Tako sem si vas tudi predstavljala! Brat mi je pisal, da bode te živeli pri njem! — je dejala dama snemaje klobuk pred zrcalom. — S Pavlom Mihajlovičem sva že stara prijateljca... Pogosto mi je pripovedoval o vas...
Njen glas je bil zamolkel, govorila je počasi, a kretala se je krepko in urno. Velike sive oči so se ji mlado in jasno smejale, a na sencih so se sijale tenke gube, in nad drobnimi ušesi so se srebrno svetili sivi lasje.

— Meni? Jaz ga nisem naučila! — je vzdihnila mati. — Pravim, — je vztrajno nadaljevala — da mi je časih vse jasno in preprosto, časih pa ne morem razumeti te preprostosti. Časih sem mirna, časih pa se vznemirjam nad svojim mirom. Vse svoje žive dni sem v strahu trepetala... a sedaj, ko se je česa bati... se nič ne bojim. Kako je to? Ne razumem!
Sofja je zamisljeno odgovorila:
— Pride čas, ko boste vse razumeli!... Čas je že, da odložim vso to navliako...

— Jedla bi! — je izjavila ona. — Najprvo čašo kave...
— Takoj jo skuham! — je odgovorila mati in polskavši posodo za kavo iz omare je tiho vprašala: — Ali pogosto govori Pavel o meni?
— Pogosto in mnogo...
Odprla je etui za svačjice, zapalila si cigareto in sprehajaje se po sobi je vprašala:
— Ali se močno bojite zanj?
Opazovaje, kako trepečejo modri špiritovi plamenčki pod kotlom, se je mati nasmejala. Njena zadrega pred damo je izginila.
— Torej pogosto govori o meni... dečko! — si je mislila in počasi govorila: — Vprašate, če se bojim zanj?... Prav lahko mi ni okolo srca... prej bi mi bilo še hujše... sedaj vem, da ni sam...
Potem je vprašala:

— Ne, prvi maj me je izpremenil. Neprijetno mi je, kakor da bi hodila hkrati po dveh potih... zdaj se mi zdi, kakor da bi zašla v meglo... N. pr. vi... gospa... pa se pečate z istim delom... Pašo poznate — in ga cenite, hvala vam...
— Za to gre hvala vam! — se je zasmejala Sofja.

Louis Zajec (Milwaukee):

Moji doživljaji v svetovni vojni

(Nadaljevanje.)

Javil sem se pri poveljniku drugega oddelka kakor mi je bilo naročeno. Tam sem opazil tuje obraze, kar se mi je čudno zdelo, ker sem vedno mislil, da so pri sedemnajstem polku sami Slovenci. Tu pa sem našel na Nemce, Čehe in druge narodnosti. Kmalu mi je bila stvar pojasnjena. Avstrijske oblasti so se namreč bale upora, če bi bili polki razdeljeni po narodnostih in zato so jih zmešali vse skupaj, da se ne bi mogli sporazumeti.

stati v zdravniški oskrbi nekaj dni, če se pa bo stanje poslabšalo, me bo poslal v bolnišnico. Dal mi je zdravila, ki pa so bolezen še poslabšala. Srce mi je tolklo kakor kladivo in vse se je vrtele pred mojimi očmi.

Toliko je bilo bolje v novem prostoru, da mi ni bilo treba ležati na mrzli zemlji. Ležal sem na slami, ki je bila raztresena na deskah. Ušil so me pikale, da je bilo groza, toda privadil sem se jim že toliko, da me piki niso tako boleli kakor prve dni. Spal nisem nič in v glavi se mi je bledlo. V omotici sem videl sovražnika, ki me hoče prebosti z bajonetom.

Ko se je stemnilo, je prišel ukaz, da moramo kopati jarko do strojnih pušk. To delo smo morali opravljati samo ponoči, da nas ne bi opazil sovražnik. Neko noč, ko sem korakal z drugimi na delo, se mi je naenkrat stemnilo pred očmi in noge me niso hotele več nositi. V prsih me je pikalo, kakor da bi me kdo suval z nožem. Padel sem in nekaj časa ležal v nezavesti. Tovariši, ki so šli pred menoj, me niso opazili in tako sem ostal sam. Po nekaj minutah sem se zavedel; skušal sem vstati, toda noge so mi odpovedale. Z velikim trudom sem se končno privlekel do barake, v kateri je stanoval poveljnik. Ko sem prilezel po vseh starih v barako, sem opazil poing poveljnika še tri druge častnike, ki so igrali karte. Poveljnik me

Ko mi je neki vojak prinesel zdravila, jih nisem hotel vzeti. Nekaj mi je govorilo, da so strup in udaril sem vojaka, ki mi jih je hotel poslati potisniti v usta. Vojak me je potem začel zmerjati, v tistem hipu pa je prišel zdravnik, ki je vojaka oštel in ga posvaril, da ne sme tako ravnati z bolniki. V tisti baraki je ležalo kakih deset drugih bolnikov, katere je zdravnik preiskal. Dva je še tisti dan poslal v bolnišnico, ker sta bila nevarno bolna. Meni je dejal, da bom ostal tu nekaj dni in če se ne bo obrnilo na bolje, me bo potem poslal v bolnišnico. Zdravnik namreč ni poslal nobenega v bolnišnico, a ko ni bil že napol mrtev.

Naslednji dan sem moral k zdravniku, da me preišče. Poleg mene sta se morala podvreči preiskavi še dva druga vojaka, ki sta imela ozeblino. Zdravnik je ugotovil, da imam 103 stopnje vročine in da sem v resnici bolan. Dejal je, da bom moral o-

Popoldne istega dne so Italijani obnovili bombardiranje. Q-krog nas so padale težke grana-

Za spremembo zakonov deportacije in naturalizacije

Na nedavno odbranem letnem zasedanju Narodnega sveta za naturalizacijo in državljanstvo je Daniel W. McCormack, priseljeniški in naturalizacijski komisar Združenih držav, zagovarjal ublaženje nekaterih predpisov sedanega deportacijskega zakona, ki jih je označil kot "krute in barbarne". On zahteva, da se obstoječi zakon spremeni tako, da Secretary of Labor dobi pravico preprečiti deportacijo inozemca dobrega moralnega značaja, katerega deportacija bi imela za posledico razdruženje družine in skrajno gorje. Istočasno pa on poudarja potrebo poostri predpise zakona, ki se nanašajo na deportacijo kriminalnih inozemcev, gangsterjev in rakitirjev, ki jih sedanji zakon ne dosega.

Komisar McCormack je navedel številne slučaje deportacije, ki so povzročile tragično razrušitev družinskih vezi, dasi dotičniki niso storili nikakega kriminalnega čina, marveč so se dosti krat le tehnično pregrešili proti zakonu. Obstoječi deportacijski zakon ne daje uradnikom Labor departmenta nikake diskrecije. Nele Secretary of Labor, temveč tudi predsednik Združenih držav ne more intervenirati v deportacijskih slučaji. Ravno radi pomanjkanja te oblasti — trdi komisar — je moral Department of Labor proti svoji volji in naziranju deportirati neko dvoletno dete; mati deteta je prišla zakonito v zemljo, ali dete v naročju ni bilo po kaki pomoti uvedeno v priseljeniški zapisnik. Radi tega tehnične pregreška je moralo dete iti nazaj po strogih predpisih obstoječega zakona.

Komisar McCormack je navedel nekoliko sličnih slučajev, v katerih je deportacija dejanski pomenjala izgnanstvo. Zdi se neverjetno, da je vsak mesec kakih petdeset do sto slučajev, v katerih se po krutem in nepotrebnem ločijo člani družine. In take deportacije se ne morejo preprečiti, dokler kongres ne spremeni zakona ali da sekretarju za delo diskrecijo, da sme ustaviti deportacijo v takih slučaji.

Dočim je zakon na eni strani prestop in vlovi v svoje mreže drugače nedolžne in dobre inozemce, je na drugi strani jako blag proti nekaterim zločincem. To se je pokazalo ob nedavnem preiskovanju deportacijskih slučajev v New Yorku in Chicagu. Pokazalo se je, da ni bilo mogoče deportirati 235 zakrknjenih zločincev inozemskega državljanstva, ker se sedanji zakon na nje ne razteza. Zato je bil predložen načrt kongresu, ki bi omogočil deportacijo vsakega inozemca, ki je po svojem prihodu v to deželo bil dvakrat obsojen radi zločina vsebujočega moralno pokvarjenost.

Drugo zanimivo poročilo na študijo o kakih tisoč slučajih na tem zasedanju se je nanašalo na naturalizacije v federalnih in državnih sodiščih. Ugotovilo se je, da obstoja velika razlika v tolmachenju naturalizacijskega zakona v raznih pokrajinah te dežele. Tako n. pr. je neki sodnik podelil državljanstvo nekemu, ki je bil enkrat obsojen radi uboja, dočim je neki drugi sodnik odbil naturalizacijo prositelja, ki je bil nekajkrat kaznovan radi prehitre vožnje. Na eni strani zločini tavnine, umorstva in proti nevarnosti ne ovirajo naturalizacije, na drugi strani se odbija državljanstvo radi prejšnjih prebije ali prometnih zakonov. Radi tega National Council on Naturalization and Citizenship odločno zagovarja, da se v zakonu jasneje označuje kvalifikacije za ameriško državljanstvo.—FLIS.

Vpliv temperature

Dijak je delal izkušnje. Vse je šlo precej časa po sreči. Tedaj ga vpraša profesor fizike: "Kakšno so lastnosti temperature?"
"Toplota," se je glasil odgovor, "telesu razteza in veča, mraz jih pa zgoščuje, krči in manjša."
"Dobro. Povejte zgled!"
"Poleti, ko je solnce vroče, so dnevi daljši, pozimi, ko je mraz, pa krajši."
Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Za velikonočni zajetek

ne smemo pozabiti postreči z našimi starokrajskimi klobasami. Imamo domače prekajene klobase, 12c funt. Za točno pošiljatev pošljite narok pred 15. aprilom. Številka narokov pred 12. do 8. 10c. Pošiljamo v vse kraje Zedinjenih držav in Alasko—poštne predatke narokom pošljite denar na: J. Leskovar, 420 High Str., Racine, Wis.

PRESKUŠENO ZDRAVILNO PROTI ZAPRTI

"Youngstown, O., marca 11. sem pronašel, da je TRINERJEVO GRENKO V najboljšem zdravilu proti Druge zmesi niso uspeli slučajno, ampak Trinerjevo grenko no mi je vrnilo energijo in veselje nazaj. Vam hvala, Mr. Ashland, V." Trinerjevo grenko vino očistila va in želodec, ter prečisti stručen vašega sistema in zadovolji željo. Nad 45 let je v preizkušnji krat in njega uspehi so vedno boljše. To je vrstek, zakaj se zdravnikov priporočila to. V. Ashland, Jos. Triner Corp., 1230 Ashland Ave., Chicago, Ill.

AKO IMATE OMOTICO JO VSTAVITE Z NUGA TONE

Strupene snovi, ki se nahajajo v sistemu, vied nerednega odvajanja, povzročajo bolezen in oslabeleto organov, ter so vzrok omotice in glavobolov, itd.
NUGA-TONE odnese strupene snovi iz sistema. Na milijone možkin in ženskam je povzročilo zdravje in moč to čudovito zdravilo. Ako se počutite izprani ali bolni, ne odlašajte pokusiti NUGA-TONE.
Zahtevajte pravi NUGA-TONE. Prodaja se v vseh lekarnah.
Proti zaprtosti vzemite—UGA-SOL—idealni odvajalec. 25c in 50c.

V blagi spomin prve obletnice smrti

naše ljubljene hčere in sestre

LOUISE JAPEL

(rojena Androjna)

katera nas je pustila dne 12. aprila 1934. Ob smrti je bila stara 30 let.

"Mesec april je zopet v deželi, zgodna spomlad razpiplje nam cvet, mi pa ne moremo biti veseli, ker to najtežji je mesec za nas."

"Hladna Te zemlja že leto dni krije, v hladni gomili, tam mirno zdaj spiš. Pomladansko res solnce na Tvoj grob sijaj, a Ti v duhu pa vedno med nami živij."

Žalujoci ostali: Stariši, brat in dve sestri Androjna, vsi v Blaine, O.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta štetejeden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine ki eni naročnik, Prosveta stane za vse enako, za člame ali nečlane \$6.00 za eno leto ali štino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.20 za tednik, se jim to šteje k naročninam. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$6.00	Za Ciceo in Chicago je.....
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in.....
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in.....
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in.....
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in.....
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in.....
	Za Evropo je..... \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član ali če se preseli proč od družine in bo sahteval sam svoj list tednik, moral tisti član iz dotične družine, ki se tako skupno naroča za Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo s datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime.....Čl. društva št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov družine:

2).....Čl. društva št.....

3).....Čl. društva št.....

4).....Čl. društva št.....

5).....Čl. društva št.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo.

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene smerne, unijako delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 SO. LAWDALE AVENUE
Telefon Rockwell 4904
CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na šolje tudi vse ustrezne prijavitelje